
DE CULTURELE FUNCTIE

SAMENVATTING

TEKST 1: ONST GEDACHT! SOCIAAL-CULTUREEL VOLWASSENENWERK EN DE CULTURELE FUNCTIE

In onderzoek naar cultuur wordt vaak geen rekening gehouden met sociaal-cultureel volwassenenwerk. Daarom heeft SoCius een visietekst rond de toekomst van het sociaal-culturele werk opgesteld. Tijdens de visiedagen werd grondig over de aangehaalde elementen, invalshoeken en zienswijzen gediscussieerd.

Def culturele functie: de functie die, zowel in de brede als de engere zin, gericht is op het verhogen van de participatie aan de cultuur die de samenleving te bieden heeft (decreet 4 april 2003)

Er zijn drie verschillende benaderingswijzen rond het begrip 'cultuur'. Eerst is er cultuur als factor, hier wordt cultuur gezien als een drijfveer van de samenleving, cultuur zorgt ervoor dat interacties mogelijk zijn. Cultuur krijgen we via leerprocessen aangeleerd vanaf de geboorte. Als tweede wordt cultuur gezien als een facet. Cultuur is dan een bepaald aspect van een sociale werkelijkheid. Het is een product en proces van de samenleving. De aard van het facet kan eng/aspectueel (= zeer smal) of breed/holistisch (=zeer breed) zijn. Als derde kan cultuur als sector bekeken worden. Dit heeft met het beleidsmatige en organisatorische te maken. Hier krijgt de cultuur verschillende taken en opdrachten.

Er zijn drie sociaal-culturele interventiestrategieën aan de samenleving. Het organiseren van cultuurconsumptie, het realiseren van cultuurproductie en het faciliteren van cultuurkritiek. Deze strategieën kunnen gelinkt worden aan de taken en opdrachten van sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Maar Sociaal-cultureel volwassenenwerk is niet de enige instelling die zich hiermee bezighoudt. Samenwerken is daarom zeer belangrijk. Hiervoor zijn verschillende strategieën uitgewerkt. In de visietekst wordt ook heel wat aandacht besteedt aan het zichtbaar maken van cultuur. Hier gaat het om de zichtbaarheid van de drie verschillende eerder genoemde benaderingswijzen.

VERWERKING

HET DAVIDSFONDS

Het Davidsfonds is een cultuurnetwerk dat ook jeugd- en volwassenenboeken uitgeeft. Het Davidsfonds organiseert evenementen, biedt cursussen en cultuurreizen aan (Davidsfonds, 2010).

Het Davidsfonds benadert cultuur in de holistische zin. Ze bieden een brede waaier van cultuuractiviteiten aan. Het Davidsfonds heeft ook een zeer divers doelpubliek waar hun divers aanbod aan tegemoet komt. De aandacht gaat hier volgens mij naar zowel het product als het proces. Bij de evenementen gaat het vooral rond het product volgens mij waar de mensen kunnen naar gaan kijken/luisteren of deelnemen. Maar bij de cursussen en cultuurreizen speelt het proces volgens mij ook een grote rol omdat hier vooral op de beleving toegespitst wordt.

Als sociaal culturele instelling vervult het Davidsfonds enkel taken en opdrachten: cultuuroverdracht via het aanbieden van cursussen en cultuurreizen; cultuurbewaring via de culturele reizen; cultuurspreiding door alle activiteiten die zij organiseren voor hun leden en cultuurbeleving. Deze laatste taak realiseren ze mede door het organiseren van activiteiten. De deelnemers maken zo kennis met verschillende stukken cultuur.

Als interventie strategie gebruikt het Davidsfonds 'het organiseren van cultuurconsumptie' en 'het realiseren van cultuurproductie'. Het organiseren van cultuurconsumptie wordt verwezenlijkt door het organiseren van evenementen en cursussen, maar zeker ook door het aanbod van cultuurreizen. Cultuurproductie wordt onder andere gerealiseerd door bijvoorbeeld de Davidsfonds prijzen en wedstrijden waar kinderen en volwassenen gestimuleerd worden zelf te schrijven en zo deel te nemen aan het ontwikkelen van cultuur.

VERMEYLENFONDS

Het Vermeylenfonds is een erkende sociaal-culturele volwassenenwerking die als doel heeft om sociaal-culturele activiteiten te organiseren voor volwassenen. Hiervoor baseert het fonds zich op drie pijlers: de socialisatie pijler, de vrijzinnige pijler en de Vlaamse pijler. Deze laatste houdt de vorming en ontplooiing van een eigen culturele identiteit in (Vlaanderen, 2016) (Nanorion, 2016).

Het Vermeylenfonds groepeer 22 plaatselijke afdeling in Vlaanderen en Brussel. In deze afdelingen worden sociaal culturele activiteiten georganiseerd. Die met een holistische benadering (van poëzievoordrachten en concerten tot volkspelen, debatten en voorstellingen) (Nanorion, 2016) (Vlaanderen, 2016). Daarnaast verzorgt het Vermeylenfonds voor 12 radio-uitzendingen per jaar op Radio 1. Het fonds heeft ook een eigen ledenblad (Vlaanderen, 2016).

Het Vermeylenfonds biedt dus een zeer brede waaier van cultuuractiviteiten aan, aan een breed doelpubliek. Waar de aandacht naartoe gaat is moeilijk te zeggen door hun zeer holistische aanpak. Volgens mij geven ze zowel aandacht aan het product als aan het proces. Bij de ene activiteit komt wel meer nadruk te liggen op het proces dan het product en omgekeerd. De voornaamste functies die hier terug te vinden zijn, zijn de volgende: cultuurspreiding via het aanbieden van een cultureel aanbod; cultuurbeleving doordat mensen deel kunnen nemen aan culturele activiteiten. Het is zeer goed mogelijk dat ook de andere taken en opdrachten door het Vermeylenfonds verwezenlijkt worden, maar dit is niet concreet terug te vinden in de info die gevonden werd.

Voor de interventiestrategie 'het organiseren van cultuurconsumptie' komt aan bod in het cultuuraanbod van het Vermeylenfonds. Maar het fonds heeft ook als doel om mensen te laten blijvend nadenken over het mensbeeld en de samenleving, hierin kunnen we de interventiestrategie 'faciliteren van cultuurkritiek' terug vinden.

EXTRA GEBRUIKTE BRONNEN

Davidsonfonds. (2010). *Davidsonfonds*. Retrieved maart 6, 2016, from Davidsonfonds: <http://www.davidsonfonds.be/#a>

Nanorion. (2016). *Home*. Retrieved maart 6, 2016, from het vermeylenfonds: <http://www.vermeylenfonds.be/index.php/en/>

Vlaanderen, I. W. (2016). *wie zijn we*. Retrieved maart 6, 2016, from vrijzinnigwestvlaanderen.be: <http://www.vrijzinnigwestvlaanderen.be/vrijzinnigheid-bij-jou-in-de-buurt/vrijzinnige-verenigingen/vermeylenfonds/wie-zijn-we>